

RAZVITAK VISOKOŠKOLSKE IZOBRAZBE I ORGANIZIRANOGA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKOG RADA U SISKU

DARKO MALJKOVIĆ

(Metalurški fakultet u Sisku Sveučilišta u Zagrebu)

UDK 378(091)

Stručni članak

Primljen: 3. V. 1993.

SAŽETAK. U novijem razvitku sisačke regije izvanrednu ulogu imalo je postojanje visokoškolske ustanove stare više od 30 godina, s osnivanjem koje počinje i organiziran znanstvenoistraživački rad u Sisku. Opisuje se osnivanje odjela u Sisku (Metalurški odjel i Naftno-petrokemijski odjel) Tehnološkog fakulteta u Zagrebu (1960. godine), njihovo djelovanje u pojedinim razdobljima i utjecaj na osnivanje i razvitak drugih obrazovnih, stručnih i znanstvenih institucija. Također se razmatra osnivanje postojećega Metalurškog fakulteta (1979), koji je nastao kao rezultat povezivanja obrazovanja, znanosti i industrije. Napose se opisuje uloga odjela (poslije Metalurški fakultet) kao obrazovnih institucija u jačanju kadrovskeg potencijala Siska u društvenome i gospodarskome smislu.

Važnost visokoškolskih ustanova za svaku sredinu, a posebice za manji grad s jako razvijenom industrijom, kao što je Sisak, nije potrebno dokazivati. Zbog toga je kad se govori o novijem razvitku grada Siska nemoguće zaobići ulogu koju je imala gotovo tri desetljeća stara visokoškolska ustanova, koja sada djeluje pod nazivom Metalurški fakultet, a poznata je, bez obzira na višekratne promjene službenoga naziva, kao »Sisački fakultet« (u daljem tekstu Fakultet). Najveća uloga ove visokoškolske ustanove svakako je u razvitku organiziranoga znanstvenoistraživačkog rada, napose na području prirodnih i tehničkih znanosti te visokoškolske izobrazbe u Sisku, ali je njezina uloga zamjetna i na drugim područjima zahvaljujući značajki Fakulteta da okuplja interdisciplinarni kadar. Ako se osim toga ima na umu i uloga stručnjaka koji su nakon stjecanja diplome, ostavši u Sisku, ušli u sve pore njegova života, onda je Fakultet i posredno i neposredno nedvojbeno dao velik doprinos ukupnomu društvenom razvitku svoje sredine.

Osnivanje Fakulteta

Kao logična pretpostavka daljeg razvoja postojeće industrije javila se u Sisku potkraj 1950-ih potreba za osiguravanjem stalnoga prirasta visokoškolovalanih kadrova kemijsko-tehnološke i metalurške struke. Tadašnja slaba ekipiranost sisačke industrije

visokoškoolovanim kadrovima može se ilustrirati podacima prema kojima je 1960, dakle u doba osnivanja Fakulteta, Željezara imala 27 diplomiranih inženjera metalurgije i 9 diplomiranih inženjera kemije, a Rafinerija 8 diplomiranih inženjera kemije. Situacija s kadrovima bila je posebice loša u metalurškoj struci, s jedne strane zato što u Hrvatskoj nisu školovani kadrovi tog profila ni srednje ni više ni visoke stručne spreme, a s druge strane zato što je nedostatak takvih kadrova postojao u cijeloj državi. Tadašnje visoke škole metalurškog smjera u Beogradu i Ljubljani nisu mogle dati dovoljan broj diplomiranih inženjera. Prema podacima Udruženja jugoslavenskih željezara u poduzećima crne metalurgije, članicama Udruženja, 1956. godine bilo je ukupno 106 inženjera metalurškog smjera uz istodobni nedostatak od 187 inženjera.¹ Također su u razdoblju 1957–61. iskazane potrebe za još 276 metalurških inženjera. Razumljiv je stoga velik interes Željezare za osnivanje visokoškolske ustanove u Sisku, pa ona već 1958. pokreće takvu akciju, a potom je podupiru Rafinerija te drugi privredni i društveno-politički subjekti Siska. Iako je broj diplomiranih inženjera kemije također bio nedovoljan, situacija s kadrovima za kemijsku industriju Siska bila je nešto bolja zbog perspektiva koje je pružalo postojanje jakoga Kemijsko-tehnološkog odjela Tehničkog fakulteta u Zagrebu. Podjelom Tehničkoga fakulteta, koji u to doba zbog glomaznosti postaje neprikladna organizacija za razvoj pojedinih odjela stvara se 1956. i Kemijsko-prehrambeno-rudarski fakultet, koji već 1957. mijenja ime u Tehnološki fakultet. U okviru Tehnološkoga fakulteta u Zagrebu djeluju i Odjeli u Sisku (u daljem tekstu Odjeli), koji se osnivaju 1960. Prije spomenute akcije sisačkoga gospodarstva nisu odmah bile usmjerene prema osnivanju visokoškolske ustanove na razini fakulteta. Iz najstarijih dostupnih materijala o osnivanju visokoškolske ustanove u Sisku, bilješki sa sastanaka održanih 14. srpnja i 11. rujna 1958. u prostorijama Tehničke visoke škole u Zagrebu, vidljivo je da su prva nastojanja bila usmjerena na osnivanje Tehničke visoke škole za pogonske inženjere metalurškog i tehnološkog smjera.² U dogovorima osim privrednih rukovodilaca Norberta Vebera i Vaje Skendžića sudjeluju i iskusni inženjeri Vladimir Logomerac i Lujo Chloupek te prof. Marijan Laćan, inicijator osnivanja nekoliko fakulteta, odjela i smjerova studija u Zagrebu i izvan njega (Split, Osijek, Banja Luka). Prijedlog da se osnuje visoka škola temeljio se na stavu da su poduzećima osim inženjera izobraženih u teorijskim disciplinama još više potrebni pogonski inženjeri upoznati s problematikom pogona i proizvodnje, s dovoljno pogonske prakse.³ Međutim, plan i program nastave koji se predlagao nije se mnogo razlikovao od onih na ostalim fakultetima, s time da se predviđalo održavanje vježbi u većoj mjeri u pogonima, te angažiranje u nastavi najboljih stručnjaka iz industrije.

Postupno se stvarala ideja o osnivanju fakultetskih odjela umjesto visoke škole. Tome svakako pridonosi potreba da Tehnološki fakultet u Zagrebu kadrovski pomogne mladu visokoškolsku instituciju, a to je bilo najjednostavnije ostvariti kroz organizacij-

---

¹ Anketa Udruženja jugoslavenskih željezara o stanju i perspektivnim potrebama osoblja u okviru Udruženja. Beograd 1956.

² Promemorija sa sastanaka održanih 14. srpnja 1958 (sastavio V. Logomerac) i 11. rujna 1958 (sastavio L. Chloupek) u Tehničkoj visokoj školi u Zagrebu.

³ Elaborat o osnivanju Tehničke visoke škole za pogonske inženjere metalurškog i tehnološkog smjera. Sisak 1958.

ski oblik Odjela Tehnološkog fakulteta. To je također početak tzv. četvrtog razdoblja razvoja visokoškolske nastave tehnike, koju karakterizira ekspanzija tehničkih studija ne samo u Zagrebu nego i u drugim centrima Hrvatske.⁴ Disperzija studija, koja je pratila ekspanziju, omogućila je studij tehnike u središtima izvan Zagreba (Rijeka, Split, Osijek, Sisak, Slavonski Brod), a postojanje visokoškolskih ustanova pozitivno je utjecalo i na razvitak gradova i područja u kojima djeluju. Dakle, uz potrebe za kadrovima postoji i opća društvena klima za osnivanje fakulteta u Sisku. To se ostvaruje 1960. godine donošenjem Zakona o osnivanju Strojarskoga fakulteta u Rijeci, Elektrotehničkoga fakulteta i Kemijsko-tehnološkoga fakulteta u Splitu te Visoke poljoprivredne škole u Osijeku.⁵ Član 2 citiranoga zakona glasi: »U sastavu Tehnološkoga fakulteta u Zagrebu osnivaju se Metalurški odjel i Tehnološko-pogonski odjel za naftu tog fakulteta u Sisku«. Isti zakon regulira i pitanje financiranja novoosnovanih odjela i to u čl. 6 koji glasi: »Novoosnovane fakultete, odnosno Metalurški odjel i Tehnološko-pogonski odjel za naftu Tehnološkog fakulteta i Visoku školu zajednički će financirati kotari Rijeka, Split, Sisak, odnosno Osijek i NR Hrvatska, o čemu će se zaključiti ugovor u smislu čl. 20 i čl. 56–58 Zakona o budžetima i financiranju samostalnih ustanova.« (Sl. list FNRJ br. 52, 1959).

Odjeli fakulteta započinju rad u adaptiranim prostorijama dijela nedovršene zgrade Školskoga centra za metalce na Viktorovcu, koju im Općina Sisak stavlja na raspolaganje sredinom 1960. godine. Od tada do danas ta znanstveno-nastavna institucija prolazi kroz niz organizacijskih promjena, od kojih neke pozitivno, a neke negativno utječu na dinamiku njezina razvoja. Ako bi se proteklo razdoblje, od osnivanja »Sisačkoga fakulteta« do danas, htjelo podijeliti, onda se kao najsvrsishodnija nameće podjela na razdoblja: 1960–74. samostalno djelovanje Odjela, 1974–78. podjela studija u Sisku po OOUR-ima Tehnološkoga fakulteta te od 1979. do danas djelovanje samostalnoga Metalurškog fakulteta.

Djelovanje Odjela u Sisku (1960–74)

Radi boljeg razumijevanja djelovanja Odjela u Sisku, potrebno je ukratko objasniti odnos prema matičnomu Tehnološkom fakultetu. Tehnološki fakultet 1960. godine ima 4 odjela od kojih tri djeluju u Zagrebu (Kemijsko-tehnološki, Biotehnološki i Rudarski), a jedan u Sisku (Metalurško-tehnološki).⁶ Zanimljivo je da se zakonska formulacija i statutarna formulacija o broju odjela u Sisku razlikuju. Prema Statutu koji vrijedi do 1963. godine Odjel u Sisku ima usmjerenja: metalurško i tehnološko-pogonsko za naftu. Međutim, u izvještajima i zapisnicima se umjesto usmjerenja koristi naziv odjel.⁷ Organi upravljanja Fakulteta su Fakultetski savjet, Fakultetsko vijeće, te Vijeća odjela. Sjedište

⁴ Hrvoje POŽAR, Razvoj studija tehnike u Hrvatskoj (1919–1979). Referat na proslavi 60. godišnjice studija tehnike u Hrvatskoj, 26. prosinca 1979, aula Sveučilišta u Zagrebu.

⁵ Zakon o osnivanju Strojarskog fakulteta u Rijeci, Elektrotehničkoga fakulteta u Splitu i Visoke poljoprivredne škole u Osijeku. *Narodne novine*, 16(122)/1960, br. 31 (31. VIII), str. 287–288.

⁶ Statuti Tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb 1960, 1963, 1971, 1976.

⁷ Izvještaji Fakultetskog vijeća o radu fakulteta u školskoj godini: 1961/62, 1962/63, 1963/64, 1964/65, Tehnološki fakultet, Zagreb 1962–65.

im je u Zagrebu, osim Vijeću odjela Metalurško-tehnološkog odjela u Sisku, kojemu je sjedište u Sisku i koje poslije, kada se mijenja naziv u Metalurški odjel i Tehnološko-pogonski odjel za naftu, djeluje kao zajedničko vijeće obaju odjela, a njime rukovodi starješina odjela (prilog I.). Odjeli u Sisku započeli su rad tako da su se laboratoriji opremali i prostor osposobljavao neposredno pred dolazak studentske generacije u pojedinu godinu. Tako su na primjer studenti prve generacije upisane 1960/61. ušli u analitički laboratorij (u ljetnom semestru), koji se gradio tijekom zimskoga semestra.

Kako je i bilo predviđeno pri osnivanju Odjela, veliku pomoć u kadrovima prvih godina djelovanja pružao je matični Tehnološki fakultet. Istaknuti profesori: akademik Miroslav Karšulin, akademik Luka Marić, dr. Vjera Marjanović i već spomenuti dr. Marijan Laćan pomažu u formiranju profila pojedinih zavoda i sami održavaju nastavu ili nadziru njezino izvođenje, a također usmjeravaju mladi asistentski kadar. Osim toga, u prvim godinama djelovanja fakulteta njihov ugled također pomaže da sredina, koja nema visokoškolsku tradiciju, lakše prihvati »Sisački fakultet«. Zbog te i takve njihove uloge oni se smatraju osnivačima fakultetske nastave u Sisku. Marijan Laćan u prvoj godini osnivanja, školske godine 1960/61, obavlja odgovornu dužnost starješine odjela, koordinirajući rad nastavnog osoblja i pratećih službi. Pri tome treba imati u vidu da je nastavno osoblje bilo i stalno i honorarno te da je preselilo ili dolazilo iz Zagreba, a neki su već otprije boravili u Sisku. Osim toga imali su i različita radna i znanstveno-nastavna iskustva.

Kao stalni nastavnici i suradnici već 1960. godine djeluju: izvanredni profesor Vladimir Logomerac, docenti Egon Bauman, Stjepan Mintaković, dr. Boris Prohaska i dr. Fedor Abaffy te asistenti Branko Butković, Dubravka Ugarković, Dubravka Maljković, Gordana Vignjević, Ivan Laćan i Darko Maljković. Veliku ulogu imali su i honorarni predavači Alirizah Dorocić, Vanda Jurišić i Juraj Bedenicki. Godine 1961. na Odjelu se formiraju zavodi (9) i kabineti (3), a pristižu i novi kadrovi. Težište je na osoblju potrebnom za odvijanje nastave I. i II. godine studija. Zahvaljujući kadrovima s matičnoga Tehnološkog fakulteta i iz Željezare Sisak, već u drugoj godini rada na Odjelu djeluje 20 nastavnika i 22 asistenta, od toga 8 nastavnika i 16 asistenata u stalnome zaposlenju.⁷

Rad Odjela odvija se u prostoru ukupne površine od oko 2 700 m², s time da velik dio laboratorijskoga prostora zahtijeva dovršenje i u građevinskome smislu. Laboratorij za tehničku fiziku dovršen je 1960, laboratorij za analitičku kemiju 1961, laboratorij za fizikalnu kemiju 1962, a laboratorij za organsku kemiju 1963. Međutim, sljedećih godina popunjava se oprema i postavljaju nove vježbe. Nastavno je osoblje, posebice na I. i II. godini studija uvelike opterećeno nastavom te dužnostima povezanim s dovršenjem i opremanjem cjeline Odjela. Željezara, doduše, svesrdno pomaže u izgradnji i opremanju laboratorija, posebice onih za zajedničke predmete na oba studija, ali potpora Rafinerije i općine nije u skladu s realnim očekivanjima, pa se financijske poteškoće javljaju već na početku 1961. godine.

U prvoj godini djelovanja Odjela 1960/61. upisano je ukupno 89 studenata, od čega 49 na »metalurgiju«, a 40 na »naftu«. U školskoj godini 1961/62. upisano je u I. godinu ukupno 79 studenata i to 37 na »metalurgiju« i 42 na »naftu«, dok je 1962/63. bilo upisano ukupno 78 studenata od čega 38 na »metalurgiju« i 40 na »naftu«. Podaci o prijelazu studenata iz godine u godinu na početku rada Odjela u otežanim uvjetima poka-

zuju da se nastavni proces uspješno odvijao. Rezultati su bili iznad prosjeka za Tehnološki fakultet. Naročito su dobar prijelaz pokazali studenti studija metalurgije, gdje je generacija 1960/61. ostvarila prijelaz u II. godinu sa 71%, a u III. godinu sa 65%.⁸

Osnivanje fakulteta u Sisku stvara i prve pretpostavke za organiziran znanstvenoistraživački rad. Unatoč velikomu opterećenju u nastavi te neopremljenosti i nedovršenosti laboratorija, već 1962. godine istraživači s Odjela javljaju se s projektima koje financira Savezni fond za naučni rad.

Tijesna povezanost Odjela sa sisačkim gospodarstvom i društvenom okolinom bila je uzajamno poticajna, pa iako u izrastanju, Fakultet potiče osnivanje Škole za učenje stranih jezika (1961), suosnivač je Instituta za metalurgiju, koji djeluje u okviru Željezare (1961), osniva u okviru Odjela Tehnološki institut (1961), pomaže kadrovski novoosnovanoj Pedagoškoj akademiji u Petrinji i stavlja joj na raspolaganje laboratorijski prostor za izobrazbu nastavnika kemije (1962), zajedno s Institutom za metalurgiju i Željezom pokreće stručni časopis *Metalurgija* (1962), suosnivač je sisačke Kemijske tehničke škole (1963) te pruža nastavnu i stručnu pomoć Gimnaziji i Školskom centru u Sisku. Osobito je važno što je osnivanjem Instituta za metalurgiju u okviru Željezare, dakle uz njezinu punu podršku, omogućena bolja suradnja Fakulteta i Metalurškoga kombinata »Željezara Sisak«, jer se Institut javlja kao partner u izobrazbi i kao mjesto transfera informacija i znanja u oba smjera. Iako je bilo inicijativa, sličan razvitak nije uslijedio u Rafineriji Sisak. Rafinerija nije pristala da sudjeluje u osnivanju Instituta za naftu, za što je Fakultet davao inicijativu, pa je u okviru Odjela osnovan Tehnološki institut. Taj institut nije imao pravu podršku gospodarstva i stoga do prestanka svog djelovanja nije dostigao ulogu koju je već tada imao Institut za metalurgiju. Razlika u pristupu tom problemu u Željezari i Rafineriji može se objasniti s jedne strane manjim brojem odgovarajućih visokoobrazovanih kadrova, a s druge strane skorim formiranjem složene radne organizacije INA, u koju se uključuje i Rafinerija nafte Sisak, a u kojoj se osniva centralna služba za istraživanje u Zagrebu.

Već 1963. godine reorganizira se Tehnološki fakultet u Zagrebu, pa, prema novom statutu, u Sisku i službeno nastavljaju djelovanje dva odjela pod nazivom Kemijsko-tehnološki odjel za naftu i Metalurški odjel. Odjeli imaju zajedničkoga starješinu i zajedničko Vijeće odjela⁶ (prilog I.). Umjesto Zavoda osnivaju se Katedre koje su krupnije u kadrovskom smislu. Osniva se 5 katedri i 4 kabineta i to: Katedra za kemiju i fiziku, Katedra za strojarstvo, Katedra za metalurgiju, Katedra za kemijsko inženjerstvo i Katedra za kemijsku tehnologiju nafte, te Kabinet za višu matematiku, Kabinet za osnove društvenih nauka, Kabinet za strane jezike i Kabinet za predvojničku obuku. Katedra za kemiju i fiziku i Katedra za strojarstvo, te svi kabineti djeluju kao zajednički za oba odjela. Novi statut ne donosi veće promjene u planu i programu studija, koji na oba odjela i dalje traje osam semestara. Godine 1963. prva generacija studenata upisuje IV. godinu studija, čime se zaokružuje nastavni proces. Jedan od pokazatelja uspješnosti odvijanja nastavnog procesa svakako su i rezultati ispita. Prema podacima za školsku godinu 1963/64. od prijavljenih 2 267 ispita na oba odjela položeno je 1 289 ispita ili 57%, s prosječnom ocjenom 3,16, koja je viša od prosjeka za Tehnološki fakultet (3,07).

⁸ Upisne knjige Odjela u Sisku Tehnološkog fakulteta u Zagrebu za I, II. i III. stupanj visokoškolske nastave.

Ovakva uspješnost može se pripisati s jedne strane velikoj motiviranosti prvih generacija studenata, a s druge strane entuzijazmu mladog nastavnog kadra. U toj školskoj godini 39,4% upisanih studenata na Odjelima u Sisku prima stipendije, u što nije uračunat određen broj studenata koji u radnim organizacijama prima stipendije u visini plaće.⁷

Razdoblje do organizacijskih promjena koje se zbivaju na Tehnološkome fakultetu 1971, dakle razdoblje koje započinje zaokruživanjem nastavnog procesa četvećgodišnjeg studija visokoškolske nastave II. stupnja 1964. jest ono u kojem visokoškolska nastava u Sisku čini najveće pomake. Godine 1964. diplomiraju prvi studenti Odjela u Sisku, a do kraja 1965. na oba odjela diplomirala su već 44 studenta. Trajanje studija za studente koji su diplomirali u školskoj godini 1964/65. iznosi za Metalurški odjel 4,5 godina, a za Kemijsko-tehnološki odjel za naftu 4,6 godina, što je znatno kraće od prosjeka trajanja studija na Kemijsko-tehnološkom odjelu u Zagrebu (5,6 godina).⁷ Najviše se studenata upisalo u I. semestar 1966. godine – 178, od čega čak 120 na Kemijsko-tehnološki odjel za naftu (prilog II.). Porast broja studenata na Kemijsko-tehnološkom studiju za naftu u tom razdoblju može se objasniti činjenicom da je on do svog ukidanja (1980. godine) bio jedini studij u tadašnjoj Jugoslaviji na kojem su se školovali diplomirani inženjeri za naftnu privredu, koja je u to doba doživljavala naglu ekspanziju u cijeloj državi. Zanimljiv je podatak o sastavu studenata prema mjestu stalnog boravka u to doba. Prema podacima za studente koji studiraju u Sisku školske godine 1968/69. manje od polovice (49%) su Sišćani.⁹ Iz ostalih je dijelova Hrvatske 36% studenata (od čega samo 11% studenata iz Zagreba i susjednih općina), 10% iz drugih republika i čak 5% stranih studenata (pretežno iz Sirije, Iraka i Jordana), što pokazuje da su Odjeli u Sisku prelazili okvire »lokalnog fakulteta«. Za potrebe nastave i istraživačkog rada dovršava se izgradnja i opremanje Laboratorija za tehnološke operacije, Laboratorija za kemijsku tehnologiju nafte i Laboratorija za mjerenje, regulaciju i automatizaciju, koji su u to doba po profilu jedini ili vodeći u zemlji. Ovi laboratoriji su s već prije osnovanim laboratorijima za fundamentalne discipline temelj multidisciplinarnosti istraživačkog potencijala »Sisačkog fakulteta«. Oni pored ostalog pružaju i bolje mogućnosti za suradnju s privredom. U tom razdoblju potiče se i organizira nastava III. stupnja (postdiplomska, 1965. godine) i nastava izdvojenog I. stupnja (1967. godine). Na Odjelima u Sisku i u Institutu za metalurgiju izrađene su tada i dvije doktorske disertacije stipendista Komisije za kulturne veze s inostranstvom, koje su obranjene u Sisku 1964. godine.⁷

Problem prostora koji od osnivanja Fakulteta otežava njegov rad naročito dolazi do izražaja potkraj 1960-ih, kada se zbog izvođenja nastave na sva tri stupnja povećava broj kolegija koji se paralelno održavaju. Godine 1970. situacija se poboljšava zahvaljujući prostoru koji Fakultet dobiva na raspolaganje u okviru tek dovršene zgrade Instituta za metalurgiju u krugu MK Željezare Sisak (oko 620 m²). Ovo je posebice važno zbog toga što se time stvaraju pretpostavke za bolju i potpuniju uporabu opreme instituta u nastavnom procesu.

Naredno razdoblje djelovanja Fakulteta obilježava nova organizacijska promjena na Tehnološkome fakultetu 1971, kada Kemijsko-tehnološki odjel za naftu mijenja naziv u

⁹ Darko MALJKOVIĆ, Deset godina djelovanja odjela u Sisku Tehnološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. *Metalurgija*, 9/1970, br. 1, str. 3–8; *Nafta*, 21/1970, br. 6, str. 249–252.

Naftno-petrokemijski odjel. Prema novom statutu Tehnološkoga fakulteta Odjeli u Sisku održavaju nastavu za Naftno-petrokemijski smjer i Metalurški smjer.⁶ Nastaju bitne promjene u nastavnim planovima i programima i studij se produžava na 5 godina. Planovi nastave I. i djelomice II. godine studija postaju jednaki za sve smjerove Tehnološkoga fakulteta. Povećanje broja semestara omogućuje uvođenje novih predmeta u program nastave. Modernizacija programa, osobito Naftno-petrokemijskog smjera dovodi ga u korak sa svjetskim trendovima razvitka.

I pored evidentnog uspona u kvaliteti nastave na oba odjela, koja se u velikoj mjeri može pripisati zavidnoj razini opremljenosti studentskih laboratorija naročito na Naftno-petrokemijskom odjelu, već potkraj 1960-ih dolazi do opadanja i fluktuacije broja studenata upisanih u I. godinu studija (prilog II.). Na Naftno-petrokemijskome smjeru pad broja upisanih studenata može se u prvome redu pripisati društveno-političkoj klimi nepovoljnoj za Fakultet, dok se manji broj upisanih studenata na Metalurškom smjeru može objasniti i slabijim interesom i zasićenosti kadrovima, koji su pretežno u zapošljavanju orijentirani na Hrvatsku. Ona u velikoj mjeri utječe ne samo na upis studenata u to doba već i na fluktuaciju kadra, koji osim nedostataka rada i života izvan znanstveno-nastavnog centra osjećaju i nesigurnost opstanka Fakulteta. Održavana niz godina, takva klima rezultirala je ukidanjem Naftno-petrokemijskog studija u Sisku potkraj 1970-ih godina.

Djelovanje Odjela u Sisku (1974–78)

Već 1973. na Tehnološkome fakultetu započinje rad na reorganizaciji i donošenju novog statuta, a u skladu s društvenom reformom i reformom visokog obrazovanja. Novom reorganizacijom ukidaju se dotadašnji odjeli pa tako i Metalurški i Naftno-petrokemijski odjel u Sisku. Odlukom Savjeta Tehnološkoga fakulteta od 20. studenoga 1974. formiraju se osnovne organizacije udruženog rada (šest) prema području nastave i znanstvene djelatnosti, tj. srodnosti predmeta, a ne prema studijskome programu (cjelovitom proizvodu, uvjetno rečeno), kao što se organizirao npr. Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu. Takva organizacija vođena idejom jačanja nekih nedovoljno razvijenih disciplina u okviru samostalnog OOUR-a uz nedostatak zbog slabljenja veza među skupinama srodnih disciplina (npr. fundamentalnih i inženjerskih) ubrzo je pokazala i druge nedostatke, pa se već 1979. napušta (osnivaju se OOUR-i na temelju jedinstvenog procesa obrazovanja pojedinih profila diplomiranih inženjera).¹⁰ Organizacija provedena 1974. posebice se loše odražava na rad Odjela u Sisku, naime laboratoriji Odjela raspoređuju se u četiri OOUR-a, a pri tome čak tri OOUR-a imaju svoje sjedište u Zagrebu. Nastava se održava u okviru Studija. U Sisku se nalaze Studij metalurgije te Studij nafte i petrokemije. Zamršenost organizacije dokazuje i to što u izvođenju nastave u okviru svakog Studija sudjeluju Zavodi i Laboratoriji iz najmanje tri OOUR-a. Ovakva organizacija Tehnološkoga fakulteta (rascjepkanost Studija u Sisku), slabljenje profila Studija (naročito naftno-petrokemijskog), nepovoljna društveno-politička klima u Sisku, pa i tadašnja reformska kretanja na Sveučilištu pod pritiskom

¹⁰ *Spomenica u povodu proslave 60-obljetnice Kemijsko-tehnološkog studija na Sveučilištu u Zagrebu.* Tehnološki fakultet, Zagreb 1980.

republičkih društveno-političkih struktura dovode do gašenja Naftno-petrokemijskog studija. Reforma visokog obrazovanja svodila se na pritisak za doslovno povezivanje, pa i uklapanje obrazovanja u SOUR-e, bez uvažavanja mnogih tradicionalnih vrijednosti i pozitivnih iskustava prije reforme, a konačno i bez znanstveno utemeljenih analiza. Predviđaju se mnoge reorganizacije i integracije, ali se ostvaruju samo one koje izazivaju najmanje otpore ili gdje su najjači pritisci. Tehnološki fakultet se integrira u višim školama za tekstil, kožu i obuću, zaštitu na radu uz izdvajanje OOUR-a Metalurško inženjerstvo u Sisku. Istodobno predviđeno povezivanje sa SOUR-ima INA i Chromos ne daje očekivane rezultate. Ocjene reforme visokog obrazovanja dane već sredinom osamdesetih godina pokazale su njezin promašaj, što naravno nije začuđujuće ako se zna da je obrazovanje podsustav društvenog sustava, pa kao takav uveliko ovisi o sustavu i slabiji je od njega. Dakle, reformska kretanja potkraj 1970-ih utjecala su bitno na dalji razvoj visokoškolskog obrazovanja u Sisku. Zauzimanje Nastavnog vijeća Naftno-petrokemijskog studija u Sisku i znanstveno-nastavnog osoblja »Sisačkoga fakulteta« te određena podrška općinskih struktura i stručnih i upravnih organa INA-Rafinerije nafte u Sisku za očuvanje cjelovitog studija naftno-petrokemijskog profila nakon 16 godina uspješnog djelovanja nisu urodili plodom. »Procesi« koji su doveli do preseljenja Naftno-petrokemijskog studija u Zagreb i njegova gašenja te do izdvajanja OOUR-a Metalurško inženjerstvo iz Tehnološkog fakulteta bili su već u punom tijeku, ali se ipak sporosti ili nezainteresiranosti okoline može pripisati propast jednoga po programu modernog i relativno dobro opremljenog studija, koji je izobrazio više od 300 diplomiranih inženjera naftno-petrokemijskog profila, od čega 80 samo za Rafineriju u Sisku.

Studij I. stupnja na Odjelima Tehnološkog fakulteta u Sisku

Na temelju odluke Savjeta Tehnološkog fakulteta u Zagrebu u školskoj godini 1967/68. počela je na Odjelima u Sisku nastava na Odvojenome studiju I. stupnja za četiri smjera (Tehnološki, Metalurški, Valjaoničarski i Instrumentacija), a upisano je ukupno 146 studenata. Već se 1971. broj smjerova povećava. Uvode se smjerovi: Kontrolno-analitički, Tehnologija polimera i Procesno-petrokemijski. Smjerovi se upisuju samo ako se prijavi dovoljan broj kandidata, pa su na neke smjerove upisane samo jedna ili dvije generacije. Nastava na svim smjerovima traje četiri semestra, a studij završava izradbom diplomskog rada. Najveći broj generacija (9) bio je na smjeru Instrumentacije, gdje je i upisan najveći broj studenata (489) i gdje ih je i najveći broj diplomirao (124). U okviru Tehnološkoga fakulteta na različitim smjerovima I. stupnja studija u Sisku diplomirala su i stekla zvanje inženjera 234 studenta.^{11,12}

Iako je opravdanost obrazovanja na I. stupnju studija općenito bila sporna u krugovima Sveučilišta, ono se provodilo na mnogim fakultetima na zahtjev gospodarskih organizacija. U Sisku je studij I. stupnja bio u prvome redu namijenjen polaznicima koji

¹¹ Knjige zapisnika diplomskih ispita Odjela u Sisku Tehnološkog fakulteta u Zagrebu za I. i II. stupanj visokoškolske nastave.

¹² Knjiga zapisnika diplomskih ispita Metalurškog fakulteta u Sisku za I. i II. stupanj visokoškolske nastave.

su studirali uz rad. Dok su u prvu generaciju 1967. bili upisani pretežito studenti s područja Siska, već 1969. njihov broj je jedva viši od 50% jer se upisuju studenti iz mnogih drugih krajeva (npr. Nikšića, Peći, Bora, Sombora, Splita, Maglaja, Ilirske Bistrice). Dva puta je dio nastave posebno održavan izvan Siska (1967. Metalurgija u Varaždinu i 1975. Naftno-petrokemijski smjer u Rijeci).

Studij III. stupnja (postdiplomski studij) na Odjelima Tehnološkog fakulteta u Sisku

Dio obrazovne djelatnosti fakulteta odnosi se na III. stupanj studija. Studij se otvara kao rezultat potreba privrede za stručnjacima, koji bi pored stečenoga određenog praktičnog iskustva, raspolagali i produbljenim znanjem iz osnovnih disciplina. U tom smislu bio je i koncipiran plan i program studija, na koji se prva generacija upisuje školske godine 1965/66. U zimskome semestru počinje nastava za smjer Metalurgija, koji upisuju 34 polaznika, a u ljetnom i za smjer Procesno inženjerstvo, koji upisuju 23 polaznika. Studij se nije upisivao svake godine, nego prema broju zainteresiranih polaznika. Tako se iduća generacija upisuje tek 1970. na smjer Metalurgije.^{8,13} Važan korak u toj djelatnosti učinjen je 1971, kad je organiziran moderan postdiplomski studij iz područja modeliranja, simuliranja i vođenja procesa, veoma važan za razvitak procesne industrije. U okviru tog studija prvi put u nas predaju se kibernetički i sustavski pristup. To je bio i jedan od prvih studija te vrste u Europi, a njegovo djelovanje potaknulo je uvođenje suvremenoga kibernetičkog gledišta u mnogim područjima.¹⁴ Unatoč relativno malom broju obranjenih magistarskih teza važno je da se prolaženjem kroz nastavni proces s modernim pristupom kroz pet generacija upoznalo više od sto diplomiranih inženjera iz gospodarstva. Na studiju III. stupnja koji je u okviru Tehnološkoga fakulteta djelovao u Sisku upisan je ukupno 241 student, od kojih je 31 obranio magistarsku tezu.^{8,13,15,16}

Znanstveno-istraživački rad na Odjelima Tehnološkog fakulteta u Sisku

Osnivanje »Sisačkog fakulteta« stvara pretpostavke za početak organiziranoga znanstvenoistraživačkog rada u Sisku, osobito na području prirodnih i tehničkih znanosti. Naravno, treba imati u vidu da su i do osnivanja Fakulteta, pa i u doba njegova djelovanja, postojali pojedinci ili manje skupine koji su radili na primijenjenim istraživanjima za potrebe svojih gospodarskih organizacija (npr. u INA-Rafineriji nafte i Kemijskoj industriji Radonja). Osnova istraživačkog rada u području metalurgije proširuje se osnivanjem Instituta za metalurgiju u okviru MK Željezare Sisak 1961. godine.

¹³ Upisne knjige i Matične knjige Metalurškog fakulteta u Sisku za I, II. i III. stupanj visokoškolske nastave.

¹⁴ *Kemijsko-tehnološki studij 1919–1989*. Tehnološki fakultet, Zagreb 1989.

¹⁵ Knjiga zapisnika o magistarskom ispitu Odjela u Sisku Tehnološkog fakulteta u Zagrebu.

¹⁶ Knjiga zapisnika o magistarskom ispitu Metalurškog fakulteta u Sisku.

Institut za metalurgiju, u sastavu kojega je Metalurški fakultet u Sisku Sveučilišta u Zagrebu djelovao 1979–91, osnovan je odlukom Centralnoga radničkog savjeta Željezare 3. veljače 1961, a temelj mu je činio dotadašnji Sektor za istraživanje. Prilikom osnivanja Institut je zapošljavao 222 radnika, od čega 13 inženjera. Dne 1. siječnja 1965. s Institutom se integriraju i svi ostali laboratoriji Željezare. Institut se od prvog časa usko povezuje sa suosnivačem – Odjelima u Sisku Tehnološkoga fakulteta, što osobito dolazi do izražaja pri izradbi diplomskih, magistarskih i doktorskih radova s područja metalurgije. U osnivanju je Institut zamišljen kao znanstvena ustanova usmjerena prema primijenjenim istraživanjima za potrebe Željezare, pa su i njegovi osnovni zadaci bili unapređenje tehnologije proizvodnje željeza i čelika, poboljšanje kvalitete čeličnih cijevi i proširenje područja njihove primjene. Institut za metalurgiju prolazi kroz nekoliko razvojnih faza, a najvažniji je poticaj njegovu razvoju izgradnja nove zgrade Instituta (1970), koja omogućuje da se radni prostor poveća na više od 35 000 m². Preseljenje Katedre za metalurgiju Odjela u Sisku u dio tog prostora i mogućnost da se dio obrazovnog procesa Metalurškog odjela odvija u prostoru Instituta osigurava još veću povezanost među ovim institucijama.

Suradnja s Institutom za metalurgiju nedvojbeno je dala pečat znanstvenoistraživačkom radu na području metalurgije na Odjelima u Sisku. Međutim, osim toga velik dio kadrova bio je usmjeren na istraživanja u području prirodnih znanosti (posebice kemije), kemijskog inženjerstva i kemijske tehnologije. Tome s jedne strane pridonosi postojanje kemijske industrije u Sisku (Rafinerija, Radonja), unatoč tomu što ona ni približno ne ostvaruje takvu vezu s Odjelima kao Željezara, a s druge strane znanstvena orijentacija matičnoga Tehnološkoga fakulteta i Instituta Ruđer Bošković, na kojima su u znatnoj mjeri odgojeni znanstveno-nastavni kadrovi »Sisačkoga fakulteta«.

Osnivanje Metalurškog fakulteta u Sisku i njegovo djelovanje

Kao rezultat opisanih ukupnih društvenih kretanja i reorganizacije Tehnološkoga fakulteta u Zagrebu, te odnosa stručnih i društveno-političkih snaga u Sisku, potkraj 1978. ostvaruje se već postojeća ideja o osnivanju Metalurškog fakulteta u okviru MK Željezare Sisak. Potkraj 1978. OOUR Metalurško inženjerstvo izdvaja se iz Tehnološkoga fakulteta u Zagrebu, a njemu se formalno priključuju Laboratoriji locirani u Sisku koji su bili u sastavu drugih OOUR-a Tehnološkog fakulteta, a sudjelovali su u nastavnome procesu studija metalurgije. Tako se osigurava cjelovitost procesa obrazovanja za metalurgiju u Sisku od prve do četvrte godine. Ovako ojačani OOUR Metalurško inženjerstvo odmah se integrira s dijelovima Instituta za metalurgiju u Sisku pri čemu nastaje OOUR Metalurški fakultet u okviru RO Institut za metalurgiju (koji još sačinjavaju OOUR Tehničko uslužna djelatnost i Radna zajednica) u SOUR-u MK Željezara Sisak. Metalurški fakultet se istodobno uključuje u sastav Sveučilišta u Zagrebu, čime po načinu povezivanja sa Sveučilištem i Kombinatom postaje jedinstvena institucija u zemlji.

Teško je, a prije svega prerano za ocjenjivanje posljednjeg razdoblja razvitka visokoškolskog obrazovanja i znanstvenoistraživačkog rada u Sisku (od osnivanja Metalurškog fakulteta 1979. godine), pogotovo zato što u tom razdoblju nije bila ispunjena osnovna pretpostavka reformskog modela »obrazovanje i znanost u

materijalnu proizvodnju«, što je zahtijevalo snažan rast proizvodnje i ekonomske moći gospodarstva. Naprotiv, to razdoblje karakterizira zastoj gospodarskoga razvoja, pad proizvodnje i osiromašivanje, što se negativno odrazilo i na Fakultet kao segment.

Iako Metalurški fakultet započinje formalno djelovati kao OOUR Instituta za metalurgiju 1. siječnja 1979, studenti se u skladu sa donijetim Statutom već školske godine 1978/79. upisuju na Metalurški fakultet.¹⁷ Znanstveno-nastavno vijeće Metalurškoga fakulteta konstituiralo se na sjednici održanoj 3. studenog 1978. Na toj sjednici je za prvoga dekana izabran prof. dr. Vladimir Logomerac, naš istaknuti metalurg i jedan od začetnika ideje o osnivanju visokoškolske ustanove u Sisku, koji nažalost nije doživio kraj svoga prvog mandata, preminuvši u svibnju 1980. Budući da Znanstveno-nastavno vijeće (ZNV) Metalurškoga fakulteta u to doba još ne ispunjava zakonske uvjete koji bi mu omogućivali da provodi izbore nastavnika i postupke za stjecanje magisterija i doktorata znanosti, ti se postupci provode preko ZNV Sveučilišta, budući da u okviru Sveučilišta ne postoji druga visokoškolska ustanova za područje metalurgije. Kako se u istoj situaciji nalazi i Rudarsko-geološko-naftni fakultet u Zagrebu, odlukom Sveučilišta od 13. srpnja 1981. konstituira se Zajedničko ZNV Metalurškoga fakulteta u Sisku i Rudarsko-geološko-naftnoga fakulteta u Zagrebu, koje provodi spomenute postupke sve do 15. svibnja 1987, kada se svečanom sjednicom obilježava kraj njegova djelovanja. Naime, u međuvremenu su na Metalurškome fakultetu osposobljeni novi kadrovi te je na Sveučilištu priznata kompetentnost za područje metalurgije članovima ZNV koji znanstveno dulje djeluju u području metalurgije, pa su se tako stekli uvjeti za puno samostalno djelovanje Metalurškoga fakulteta. Dne 9. lipnja 1987. ZNV Sveučilišta donosi odluku prema kojoj Metalurški fakultet u Sisku Sveučilišta u Zagrebu može za znanstveno područje metalurgije provoditi postupke stjecanja doktorata znanosti i izbor u znanstvenoistraživačka zvanja u skladu s čl. 158, stav 1 Zakona o usmjerenom obrazovanju. Novo ZNV Metalurškog fakulteta konstituira se u skladu s tom odlukom 14. rujna 1987.

Na Metalurškom fakultetu povremeno se odvijala i nastava I. i III. stupnja, a studenti su upisivani prema interesu. Tako je godine 1978, 1979, 1980. i 1983. na I. stupanj studija upisano ukupno 132 studenta, od kojih su 22 stekla zvanje inženjera. Na III. stupanj studija upisano je 1978, 1979, 1980. i 1987. ukupno 65 polaznika, od kojih su 22 stekla zvanje magistra metalurgije.

Podaci o znanstvenoistraživačkom radu nedvojbeno pokazuju da je osnivanjem Metalurškoga fakulteta povećana znanstvena produkcija. Ako se kao pokazatelj razmotri samo najvažniji produkt, tj. publikacije u časopisima, proizlazi da je godišnji prosjek za obje institucije (fakultet i institut) do integracije bio 11,5 radova, a nakon integracije za prvih sedam godina djelovanja 20 radova godišnje. Iako se ne raspravlja o kategoriji radova, podatak je uvjerljiv.

Metalurški fakultet temeljio je svoj razvitak na prijašnjem djelovanju Odjela Tehnološkog fakulteta u Sisku, na kojima su vodeći kadrovi stjecali iskustva. Zahvaljujući tomu, njega, osim otvorenosti u nastavnome, znanstvenom i društvenom djelovanju, karakterizira i širina djelovanja od crne i obojene metalurgije do tehnologije

¹⁷ Statut Osnovne organizacije udruženog rada Metalurški fakultet, SOUR MK Željezara Sisak, RO Institut za metalurgiju, OOUR Metalurški fakultet, Sisak 1978.

nafte i petrokemije te zaštite okoliša na razinama osnovnih, inženjerskih i tehnoloških istraživanja. Zbog toga je u zaključku potrebno rezultate postignute u izobrazbi i istraživanju promatrati kao rezultat ukupnoga tridesetgodišnjeg djelovanja.

Zaključak

Ukupni doprinos »Sisačkoga fakulteta« može se ilustrirati samom rekapitulacijom zbirnih podataka. Tijekom djelovanja Fakulteta bilo je uključeno u nastavni proces više od 3 600 studenata, od kojih su 256 stekli zvanje inženjera, 696 zvanje diplomiranog inženjera, a 53 stupanj magistra. Doprinos razvitku Siska uvjerljivo pokazuje podatak da više od 350 stručnjaka koji su stekli fakultetsko obrazovanje u Sisku radi u gospodarstvu, obrazovanju i upravi toga grada (prema podacima iz 1988. godine samo u Željezari ih radi 212). Mnogi su od njih radili ili rade na odgovornim mjestima (npr. direktori, redoviti profesori Sveučilišta, predsjednici općine). Tome treba dodati i važnu znanstvenu produkciju proizašlu iz organiziranoga istraživačkog rada, koja se može predstaviti s oko 700 radova objavljenih u časopisima i zbornicima u razdoblju od 1961. do 1988. Teško je pretpostaviti da bi bez »Sisačkoga fakulteta« Sisak kao važna industrijska regija Hrvatske danas raspolagao ovakvim stručnim potencijalom.

DEVELOPMENT OF UNIVERSITY EDUCATION AND ORGANISED SCIENTIFIC RESEARCH IN SISAK

SUMMARY. The existence of more than 30 years of a higher educational institution has played an important role in the development of the region of Sisak. With the establishment of this institution organized scientific research was also set up in Sisak. The foundation of the Departments in Sisak of the Technological faculty of Zagreb in 1960 and the work of these departments (Department of Metallurgy and Department of Petroleum Refining and Petrochemistry) during different periods as well as their influence on the foundation and development of other educational, professional and scientific institutions is described. Also the foundation (1979) and work of the Metallurgical faculty which came about as result of the connections in education, science and industry is discussed. The role of the Departments and later Faculty of Metallurgy as educational institutions in the enhancement of the human resources in Sisak, in an economic and social sense, is especially emphasized.

PRILOG I.

STARJEŠINE I PREDSEDNICI ZNANSTVENO-NASTAVNOG VIJEĆA ODJELA, PREDSEDNICI NASTAVNIH VIJEĆA STUDIJA NA ODJELIMA U SISKU TEHNOLOŠKOG FAKULTETA U ZAGREBU I DEKANI I PRODEKANI METALURŠKOG FAKULTETA PO ŠKOLSKIM GODINAMA

STARJEŠINE ODJELA:

1960/61. Marijan Lačan	1967/68. Egon Bauman
1961/62. Boris Prohaska	1968/69. Darko Maljković
1962/63. Egon Bauman	1969/70. Darko Maljković
1963/64. Egon Bauman	1970/71. Pero Horvat
1964/65. Marijan Lačan	1971/72. Pero Horvat
1965/66. Marijan Lačan	1972/73. Pero Horvat (do siječnja 1973)
1966/67. Pavle Pavlović	

PREDSEDNICI ZNANSTVENO-NASTAVNOG VIJEĆA ODJELA I NASTAVNIH VIJEĆA STUDIJA NAFTE I PETROKEMIJE (SNP) I STUDIJA METALURGIJE (SM):

1972/73. Pavle Pavlović (od veljače 1973) (zajedničko vijeće)	
1973/74. Pavle Pavlović (zajedničko vijeće)	
1974/75. Ivica Štern (SNP)	Vladimir Logomerac (SM)
1975/76. Ivica Štern (SNP)	Ante Markotić (SM)
1976/77. Dubravka Ugarković (SNP)	Ante Markotić (SM)
1977/78. Darko Maljković (SNP)	Ante Markotić (SM)

DEKANI, PRODEKANI ZA NASTAVU (N) I PRODEKANI ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI RAD (ZIR) METALURŠKOG FAKULTETA:

1978/79–1979/80. Vladimir Logomerac (dekan, do svibnja 1980), Darko Maljković (N) i Josip Krajcar (ZIR)
1980/81–1981/82. Pavle Pavlović (dekan, do siječnja 1981), Ante Markotić (N) i Prosper Matković (ZIR)
1982/83–1983/84. Pavle Pavlović (dekan), Ante Markotić (N) i Dubravka Ugarković (ZIR)
1984/85–1985/86. Josip Krajcar (dekan), Ilija Mamuzić (N) i Dubravka Ugarković (ZIR)
1986/87–1987/88. Darko Maljković (dekan), Milomir Ćosić (N, do veljače 1988), Andrija Preloščan (ZIR, do prosinca 1986) i Vjera Novosel-Radović (ZIR, do prosinca 1986)
1988/89–1989/90. Darko Maljković (dekan), Mira Legin-Kolar (N) i Berislav Iharoš (ZIR)
1990/91–1991/92. Ilija Mamuzić (dekan), Mira Legin-Kolar (prodekan)
1992/93 – Ilija Mamuzić (dekan), Mira Legin-Kolar (prodekan)

PRILOG II.

BROJ UPISANIH* I DIPLOMIRANIH STUDENATA NA NAFTNO-PETROKEMIJSKOM (N) I METALURŠKOM (M) STUDIJU II. STUPNJA VISOKOŠKOLSKOG OBRAZOVANJA:^{8,11,12,13}

Godina	Upisani		Diplomirali	
	N	M	N	M
1960.	40	49	—	—
1961.	42	37	—	—
1962.	40	38	—	—
1963.	59	47	—	—
1964.	48	34	1	2
1965.	74	44	17	24
1966.	120	58	7	19
1967.	83	15	12	9
1968.	67	18	14	13
1969.	68	31	15	13
1970.	45	30	17	8
1971.	66	50	30	18
1972.	46	44	27	14
1973.	19	56	33	4
1974.	24	61	26	10
1975.	39	61	31	13
1976.	29	33	18	7
1977.	34	19	31	19
1978.	36	24	18	28
1979.	15	23	16	26
1980.	15	25	12	10
1981.	16	31	17	11
1982.	25	44	6	21
1983.	27	35	**	11
1984.	20	52	**	12
1985.	***	42		5
1986.		62		5
1987.		65		10
1988.		47		10
1989.		47		4
1990.		50		5
1991.		53		7
1992.		55		10
	997	1380	348	348

*Studenti upisani u I. (zimski) semestar (bez studenata koji ponavljaju godinu).

**Nema diplomiranih studenata jer se nastava viših godina prenosi na Kemijsko-tehnološki odjel Tehnološkog fakulteta u Zagrebu.

***Prestaje upis u Sisku studenata Tehnološkog fakulteta i nastava I. i II. godine studija za te studente na Metalurškome fakultetu.